

KAS IR

Latvijas Autisma apvienība

Ja Jūs vēlaties kļūt par Latvijas Autisma apvienības biedru un tajā brīvprātīgi darboties, kā arī, ja vēlaties mūs atbalstīt ziedojot, tad Jūsu atbalsts var palīdzēt aizsargāt cilvēku ar autiskā spektra traucējumiem intereses un tiesības Latvijā.

Latvijas Autisma apvienība (LAA)
Reģ. Nr. 40008107099
A/s Trasta komercbanka
Konta Nr. LV70 KBRB 1111 2522 53001

E-pasts: autisms@latnet.lv
Mājas lapa: www.autisms.lv
Tālrunis: + 371 29454011

AUTISMS?

Neskatoties uz to, ka autisms pirmo reizi tika atklāts 1943. gadā, tas vēl arvien ir samērā nepazīstams traucējums. Autiskā spektra traucējumi ir vērojami vairāk nekā 500000 ģimenēs Lielbritānijā. Par Latviju statistika pagaidām nav zināma.

Cilvēkiem, kam ir autisms, nav fiziska invaliditāte, kā tas ir personai, kurai ir cerebrālā trieka. Viņiem nav nepieciešami ratiņkrēslis, viņi izskatās gluži kā jebkurš cilvēks bez īpašām vajadzībām. Tieši tādēļ var būt daudz grūtāk veidot izpratni par autismu.

“Tādēļ, ka bērns ar autismu izskatās „normāls”, cilvēki no malas uzskata, ka šie bērni ir nepaklausīgi un vecāki viņus nekontrolē. Svešinieki bieži vien izsaka komentārus par šiem bērniem un viņu vecākiem” (Personas ar autismu asistents)

Kas ir autisms?

Autisms ir ar attīstību saistīts traucējums visa mūža garumā, kas ietekmē to, kā cilvēks sazinās un saprotas ar apkārtējiem. Bērni un pieaugušie ar autismu nevar saprasties ar citiem cilvēkiem visiem saprotamā veidā. Viņiem bieži vien ir ierobežotākas iespējas draudzēties, kā arī saprast citu cilvēku emocionālās izpausmes.

Daudziem cilvēkiem ar autismu ir novērojamas arī mācīšanās problēmas. Visiem cilvēkiem ar autismam raksturīgiem traucējumiem ir grūtības izprast pasauli vispārpieņemtā veidā.

Kā viens no autisma paveidiem ir Aspergera sindroms, ar kuru raksturo cilvēkus, kam nav tik izteiktas autisma iezīmes un tas tiek uzskatīts par autiskā spektra traucējumu augsti funkcionējošu formu.

“Personai ar autiskā spektra traucējumiem, realitāte par mijiedarbību ar daudziem cilvēkiem, notikumiem, vietām, skaņām un signāliem, ir mulsinoša. Liekas, ka nekam nav skaidras robežas, kārtības vai jēgas. Liela daļa manas dzīves tiek veltīta tikai mēģinājumiem izprast sistēmu, kas visam ir pamatā”

Persona ar autismu

Kādas ir autismam raksturīgās īpašības?

Visiem cilvēkiem ar autismu ir lielākā vai mazākā mērā grūtības 3 nozīmīgās jomās:

- sociālajā mijiedarbībā (grūtības ar sociāla rakstura attiecībām, piemēram, vēlme būt savrup no citiem, vienaldzība pret apkārtējiem cilvēkiem)
- sociālajā komunikācijā (grūtības ar verbālo un neverbālo komunikāciju, piemēram, nepilnīga izpratne par vispārpieņemtu žestu, sejas izteiksmju un balsis toņu nozīmi)
- iztēlē (grūtības rotaļas un iztēles attīstībā)

Papildus šai triādei, bieži ir raksturīgas atkārtotošas darbības, kā arī pretošanās izmaiņām dienas kārtībā un ierastajā rutīnā.

Kas izraisa autismu?

Vēl aizvien nav precīzi zināms cēlonis vai cēloņi, kas izraisa autismu, bet pētījumi parāda, ka būtiski ir ģenētiskie faktori. No pētījumiem ir skaidrs, ka autismu var saistīt ar dažādiem apstākļiem, kas ietekmē smadzeņu attīstību pirms dzemdībām, to laikā vai arī neilgi pēc dzemdībām.

Diagnoze

Jo agrīnāk autisms tiek diagnosticēts, jo lielākas iespējas konkrētajai personai saņemt atbilstošu palīdzību un atbalstu.

Vai ir iespējams palīdzēt cilvēkiem, kuriem ir autisms?

Speciālistu izglītība un strukturēts atbalsts var reāli veikt izmaiņas personas ar autismu dzīvē, palīdzot apgūt vairāk prasmju un pilnībā sasniegt savu potenciālu pieaugušo dzīvē.

© The National Autistic Society

